

Obnova alejí u Načeradce

Biologické posouzení lokalit

Zpracovatel:

ČSOP Vlašim
Pláteníkova 264
258 01 Vlašim
tel./fax. 317845169

Vlašim, 30. 11. 2018

Obsah:

1. Úvod
2. Popis a posouzení výchozího stavu
3. Posouzení a popis možných negativních vlivů v průběhu realizace opatření včetně návrhu opatření na jejich eliminaci či minimalizaci
4. Závěr

1. Úvod

Biologické posouzení bylo provedeno na základě objednávky Městyse Načeradec, Zámecké náměstí, Načeradec 257 08, která je nositelem projektu „Obnova alejí u Načeradce. V rámci zpracování biologického posouzení byla provedena rešerše dostupných podkladů k aktuálnímu stavu krajiny a proveden terénní průzkum dne 26.10 zaměřený na zjištění výskytu zvláště chráněných druhů. Průzkum byl zaměřen na vegetaci, která bude realizací projektu dotčena. Zdravotní stav vlastních stromů a keřů je dostatečně zhodnocen v projektu, v rámci hodnocení jsou posuzovány např. jako stanoviště pro hmyz nebo ptáky.

2. Popis a posouzení výchozího stavu

Zájmové lokality se nachází ve správním území Městyse Načeradec. Lokality jsou okraje polních nebo zpevněných cest a pozemních komunikací. Některé lokality jsou se stávající stromovou zelení, některé jsou bez dřevin.

Geologickým podkladem jsou pararuly moldanubika. Terén se od Načeradce k Řísnici a Daměnicím výrazně zdvihá. V oblasti se vyskytují kambizemě.

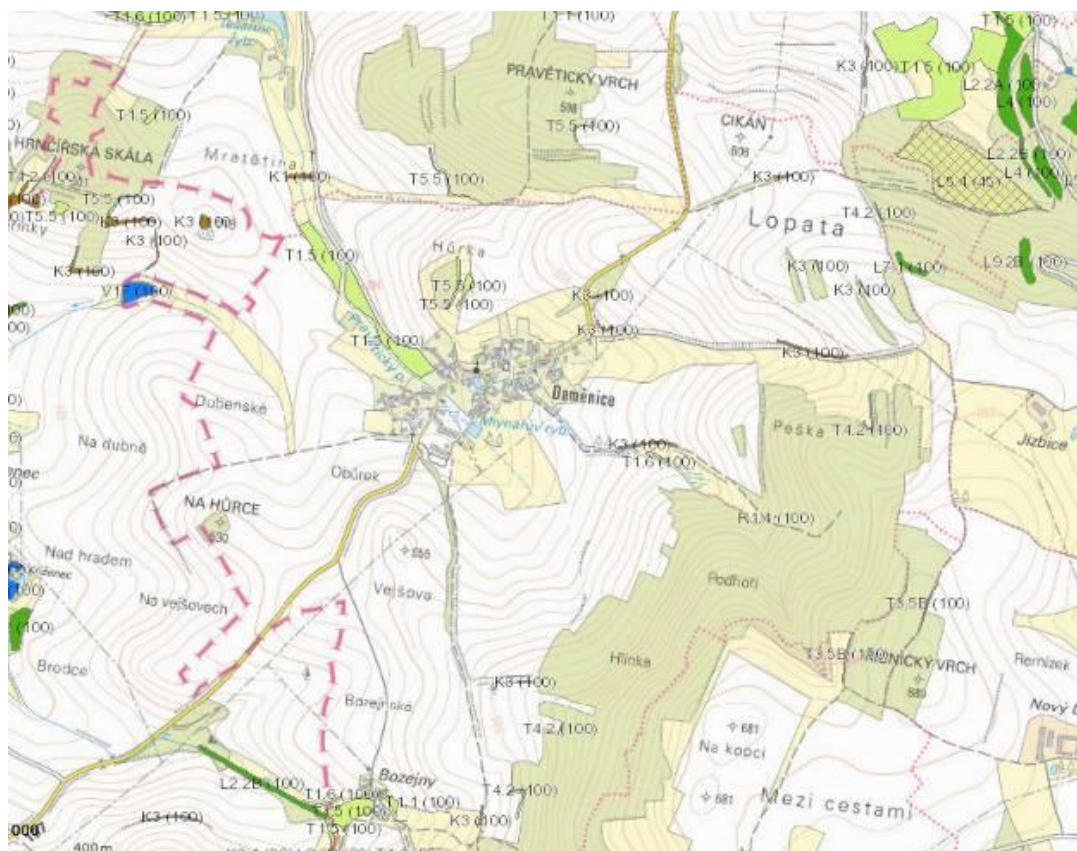
Načeradec leží geomorfologicky v Středočeské pahorkatině, okrsku Načeradecká pahorkatina. Významným krajinným prvkem je tzv. Načeradecký práh, který je výrazným geomorfologickým předělem mezi Načeradcem a Řísnicí. Řísnice pak již je součástí Českomoravské vrchoviny, okrsku Řísnická vrchovina. Klimaticky leží lokality alejí v dosti výrazném klimatickém gradientu. Zatímco alej č.12 leží v teplé oblasti MT10, lokalita č. 9 a 10 u Řísnice leží již v oblasti chladnější (MT3).

V regionálně biogeografickém členění náleží lokalita do bioregionu 1.22 – Posázavský bioregion (Načeradec), resp. 1.46 – Pelhřimovský bioregion (Řísnice). Většinu území zaujímá biochora 4BS Erované plošiny na kyselých metamorfitech 4.v.s., ve vyšší poloze 5BS Erované plošiny na kyselých metamorfitech 5.v.s. Potenciální přirozenou vegetací jsou bikové a jedlové doubravy (oblast u Načeradec) resp. bikové bučiny (oblast u Řísnice). Ve fyto geografickém členění ČR náleží lokalita do okresu 42b – Tábořsko-vlašimská pahorkatina, resp. 67 – Českomoravská vrchovina.

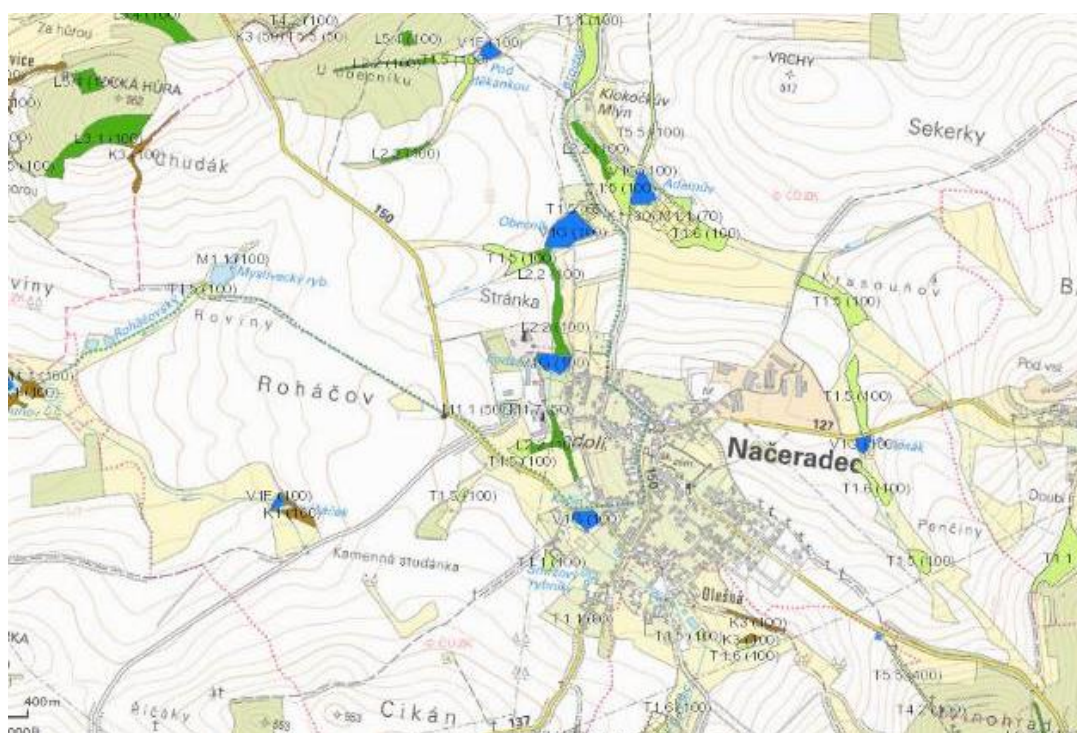
Lokalita č.12 zasahuje do CHKO Blaník, jiné zvláště chráněné území není dotčeno. Nejbližším maloplošným chráněným územím jsou PP Řísnické louky, které leží na jih od Řísnice.

Popis současného stavu

Lokality se nachází podél polních cest a komunikací. Přírodní biotopy zde nejsou v mapování biotopů (AOPK ČR) vymapovány.

Výřez mapování biotopů – jižní část řešeného území

Výřez mapování biotopů – severní část řešeného území

Zhodnocení jednotlivých lokalit

1. Dubová alej u Karhule

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází jihovýchodně od osady Mraviště. Lokalita zahrnuje vyježděnou polní cestu na rozhraní mezi trvalým travním porostem a ornou půdou. Nachází se zde nesečená nebo občas sečená bylinná vegetace se zastoupením nitrofilních a ruderálních druhů (splachy z orné půdy). Dominují druhy jílek vytrvalý, ovsík vyvýšený, vratič obecný, hluchavka bílá, kopřiva dvoudomá, řebříček obecný, jetel plazivý, pampeliška lékařská, jitrocel kopinatý, jitrocel větší, šťovík tupolistý. Výsadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 1

2. Jírovcovo-jeřábová alej u Klokočkova mlýna

Biologické posouzení lokality

Lokalita zahrnuje mez jižně od osady Mraviště, navazující na silnici z Načeradce do Křížova. Mez odděluje dva bloky orné půdy. Na mezi rostou stávající dřeviny, podrobně popsané v projektu. Bylinná vegetace obsahuje množství nitrofytů, mez je vystavena silné eutrofizaci z okolní orné půdy. Ve vegetaci převažuje kopřiva dvoudomá, bršlice kozí noha, kuklík městský, hluchavka nachová, pelyněk černobýl, kakost smrdutý. Stromy jsou popsány v projektu. Z keřů zde roste růže šípková, bez černý. Stromy byly zkoumány na výskyt vzácnějších druhů saproxylického hmyzu, který nebyl zaznamenán. Zvláštní pozornost byla věnována stromům určeným ke kácení. Odstraněním vybraných stromů, ošetřením a dosadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 2

3. Ovocná alej Načeradec - Vračkovice

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází na východním okraji Načeradce, zahrnuje mez na jižním okraji silnice. Stromy jsou popsány v projektu. Bylinná vegetace je pravidelně strojně sečena, zahrnuje druhy tolerantní k solení. Převažují ruderalní druhy jako kopřiva dvoudomá, pcháč oset, dále ovsík vyvýšený, silenka širolistá bílá, z pole sem zasahuje penízeček rolní, prlina rolní nebo mléč drsný. Stromy byly zkoumány na výskyt saproxylického hmyzu. Na kůře třešní jsou patrné výletové otvory krasců (*Anthaxia* sp.), v dřevě pak byly nalezeny drobné výletové otvory patřící pravděpodobně drtníkům (*Xyleborus* sp.). Pod kůrou byly nalezeny zbytky kukel štětconoše trnkového (*Orgyia antiqua*). Věkově staré třešně obsahují dutiny – TR1, TR2, TR3, TR4, TR5, TR7, TR8, atraktivní pro mravence (*Lasius* sp.), trouh v dutinách byl osídlen stonožkou škvorovou (*Lithobius forficatus*) a stínkou zední (*Oniscus asellus*). Nalezena byla larva a krovka brouků čeledi *Elateridae*. Při obnově aleje je žádoucí zachovat maximální počet starých třešní s dutinami, vhodným zdravotním řezem prodloužit jejich život. U odumírajících jedinců TR1 a TR5 dojde k sesazení na torzo, u jedince TR3 je vzhledem k nebezpečnosti akceptovatelné kácení.

Lokalita č. 3

4. Ovocná alej u Načeradce

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází podél silnice vedoucí od Načeradce jihovýchodně na Horní Lhotu. Bylinná vegetace podél silnice je pravidelně sečena, převažují tolerantní druhy k narušování a zátěži jako kopřiva dvoudomá, kerblík lesní, pcháč oset, silenka široolistá bílá, hluchavka bílá, pelyněk černobýl, rdesno ptačí, konopice pýřitá, objevují se i luční druhy jako ovsík vyvýšený, bojínek luční, jílek vytrvalý, chřastavec rolní, bolševník obecný. Ojediněle se vyskytuje růže šípková. Stromy jsou popsány v projektu - byly zkoumány na výskyt saproxylického hmyzu. Zvláštní pozornost při průzkumu byla věnována stromům určeným ke kácení. Věkově staré třešně obsahují dutiny, z nichž některé jsou otevřené otvory po odstraněných větvích. Vzhledem k umístění u frekventované silnice ale u třešní silnější suché větve chybí. Na kůře jsou patrné výletové otvory krasců (*Anthaxia* sp.), v dřevě pak byly nalezeny drobné výletové otvory patřící pravděpodobně bělokazům (*Scolytus* sp.). Byly nalezeny chodby housenek motýlů, pravděpodobně drvopleně obecného (*Cossus cossus*). Dutiny jsou atraktivní pro mravence (*Lasius* sp.). Při obnově aleje je žádoucí zachovat maximální počet starých třešní s dutinami, vhodným zdravotním řezem prodloužit jejich život. Staticky problematictí jedinci TR11 a TR12 budou sesazeni na stabilní torzo. U jeřábů byly nalezeny pod kůrou požerky bělokaze (*Scolytus* sp.) nebo lýkohuba (*Curculionidae*), zde je možné odstranění navržených jedinců akceptovat.

Lokalita č. 4 – třešňová část

Lokalita č. 4 – jeřábová část

5. Ovocná alej Načeradec - Pravětice

Biologické posouzení lokality

Lokalita zahrnuje okraje silnice z Načeradce do Pravětic západně od Načeradce. Okraje silnice jsou sečené, jsou pod zátěží splachů z okolních zemědělských ploch. Bylinná vegetace zahrnuje druhy snášející zátěž jako hluchavka bílá, šťovík tupolistý, kopřiva dvoudomá, ovsík vyvýšený, košťava rákosovitá, srha laločnatá, jílek vytrvalý, pcháč oset, kerblík lesní. Stromy jsou podrobně popsány v projektu, zkoumány byly na výskyt saproxylického hmyzu. Zvláštní pozornost při průzkumu byla věnována stromům určeným ke kácení. U několika jeřábů byly nalezeny pod kůrou požerky bělokaze (*Scolytus* sp.) nebo lýkohuba (*Curculionidae*). Odstranění vybraných jedinců lze akceptovat.

Lokalita č. 5

6. Ovocná alej pod Pravětickým vrchem

Biologické posouzení lokality

Lokalita zahrnuje vyježděný pruh severně od Daměnic na rozhraní orné půdy a travního porostu v údolnici zahrnující kulturní travní porost s druhy jako kopretina bílá, svízel bílý, jílek vytrvalý, jitrocel kopinatý. Dřeviny se zde nevyskytují. Výsadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 6

7. Třešňová alej u Daměnic

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází jižně od Daměnic. Zahrnuje starou polní cestu s dožívající alejí třešní. Podél cesty dochází k vyvážení biologického i jiného odpadu. Okolí cesty je značně zarostlé keři, např. pámelníkem bílým, růží šípkovou, vyskytuje se i hloh a bez černý. Bylinná vegetace zahrnuje jednak druhy na cestě, snášející občasný pojezd jako jitrocel větší, rdesno ptačí, dále se vyskytují ruderalní druhy jako hluchavka bílá, kopřiva dvoudomá, pelyněk černobýl, třtina křovištní, lopuch plstnatý, knotovka široolistá bílá, divizna malokvětá. Na okrajích se vyskytují i luční druhy jako chrpa luční, chrastavec rolní, řebříček obecný, svízel bílý. Stromy jsou popsány v projektu, stromy byly zkoumány na výskyt saproxylického hmyzu. Zvláštní pozornost při průzkumu byla věnována stromům určeným ke kácení. Řada třešní je na konci svého fyzického věku, jsou v nich vytvořeny dutiny. Na kůře jsou patrné výletové otvory krasiců (*Anthaxia* sp.), v trhlinách kůry byly nalezeny zbytky kukel štětconoše trnkového (*Orgyia antiqua*). Dutiny jsou atraktivní pro blanokřídlý hmyz, kromě běžnějších drobných mravenců rodu *Lasius* se zde vyskytují u báze kmenů hnízda mravenců rodu *Formica*. Na kmenech byly nalezeny drobné výletové otvory patřící pravděpodobně drtníkům (*Xyleborus* sp.). Při obnově aleje je žádoucí zachovat maximální počet starých třešní s dutinami, vhodným zdravotním řezem prodloužit jejich život. Jedince odumřelé s rozpadající se korunou je vhodné sesadit na stabilní torzo.

Lokalita č. 7

Hnízdo mravenců rodu *Formica*

8. Keřové remízky u Jizbice

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází západně od statku Jizbice. Zahrnuje vyježděnou polní cestu na rozhraní pastviny a orné půdy. Bylinný porost je nesečený nebo občas sečený, zahrnuje vyšší byliny jako vratič obecný, pelyněk černobýl, kopřiva dvoudomá, třezalka tečkovaná, třtina křovištní, jitrocel kopinatý, řebříček obecný, jílek vytrvalý. Dřeviny se vyskytují ojediněle (bříza bělokorá, trnka obecná, růže šípková). Výsadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 8

9. Alej pod Řísnickým vrchem

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází severně od osady Řísnice. Zahrnuje vyježděnou polní cestu na rozhraní trvalého travního porostu a orné půdy. Bylinná vegetace zahrnuje poloruderální trávník, občas sečený k zachování průjezdnosti. Zahrnuje druhy jako třezalka tečkovaná, víkev ptačí, srha laločnatá, řebříček obecný, ovsík vyvýšený, svízel bílý, pelyněk černobýl, kerblík lesní, mrkev obecná, bojínek luční, chrpa luční. Byly nalezeny hnízda mravenců rodu *Lasius*. Stávající stromy jsou popsány v projektu. Stromy určené k odstranění jsou bez významu pro saproxylický hmyz. Výsadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 9

Hnízdo mravenců rodu *Lasius*

10. Ovocná alej u Pravětic

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází jihozápadně od osady Pravětice. Zahrnuje vyježděnou polní cestu na rozhraní dvou bloků orné půdy. Bylinná vegetace zahrnuje nesečený travník s druhy jako bojínek luční, hluchavka bílá, svízel bílý, třezalka tečkovaná, kopřiva dvoudomá, pelyněk černobýl, vratič obecný, pcháč oset, chrpa luční, ovsík vyvýšený. Dřeviny se vyskytují pouze v malé skupině s trnkou obecnou, bezem černým. Výsadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 11

11. Švestková alej u Načeradce

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází severozápadně od Načeradce. Zahrnuje část polní cesty na rozhraní dvou bloků orné půdy. Okraje cesty jsou dlouhodobě nesečeny, vyskytuje se kopřiva dvoudomá, pelyněk černobýl, silenka širolistá bílá, srha laločnatá, vratič obecný, pcháč oset, pýr plazivý. Dřeviny se vyskytují pouze v sousední části cesty mimo území projektu. Výsadbou aleje nedojde k žádným negativním vlivům na zdejší biotu.

Lokalita č. 12

12. Ovocná alej u Bozejn

Biologické posouzení lokality

Lokalita se nachází jižně od Daměnic. Zahrnuje polní cestu do osady Bozejny ze silnice Načeradec – Mladá Vožice. Polní cesta vede mezi dvěma bloky orné půdy, je zpevněná, asfaltová, se silně porušeným povrchem. Podél cesty jsou osazeny měřické kolíky. V současnosti se podél cesty nachází směs dřevin, zčásti náletových, zčásti cíleně vysazených. Vyskytuje se dub letní, vrba jíva, jasan ztepilý i ovocné dřeviny – jabloň a třešeň. Ovocné dřeviny jsou bez dlouhodobé údržby a trpí zlomy koruny. K cenným stromům patří starší třešně a vzrostlý jasan ve střední části cesty. Větve třešní zasahují do průjezdního profilu cesty a bude třeba koruny upravit.

Z keřů zde roste růže šípková, hloh, bez černý a kalina obecná. Keře jsou většinou menšího vzrůstu, keře bezů jsou většinou proschlé. Bylinná vegetace zahrnuje poloruderální nesečené porosty s vysokými bylinami jako pelyněk černobýl, vratič obecný, kopřiva dvoudomá. Na plochách občas vysekávaných okrajů cesty rostou nenáročné byliny jako řebříček obecný, svízel bílý, knotovka širolistá bílá. Stromy byly zkoumány na výskyt saproxylického hmyzu, stopy výskytu nebyly nalezeny, vzhledem k mladému věku a rozměrům dřevin je výskyt nepravděpodobný. Doplnění doprovodné stromové vegetace podél cesty popsané v projektu je žádoucí, neboť na otevřených plochách orientovaných k západu dochází k silnému proudění větru a riziku větrné eroze.

Zhodnocení současného stavu:

Vegetace - V současnosti se na zájmových plochách vyskytují pouze kulturní a poloruderální společenstva s vysazenými křovinami a stromy. Na zajímavějších plochách se objevují luční druhy bylin. Při průzkumu nebyl zjištěn vzácný nebo zvláště chráněný druh.

Živočichové – Starší dřeviny jsou díky dutinám atraktivní pro saproxylický hmyz, jehož běžné druhy byly zjištěny. Významné jsou zejména staré třešně, kde byl zjištěn výskyt krasců (*Anthaxia* sp.) a drvopleně obecného (*Cossus cossus*).

Bylo nalezeno hnízdo mravenců rodu *Formica*, kteří jsou zařazeni mezi zvláště chráněné druhy ve vyhlášce č.395/1992 Sb. v kategorii ohrožení (§3).

3. Posouzení a popis možných negativních vlivů v průběhu realizace opatření včetně návrhu opatření na jejich eliminaci či minimalizaci

Negativní vlivy: nebyly identifikovány, záměr neovlivňuje vzácné nebo chráněné druhy.

Návrh opatření: Vzhledem k výskytu saproxylického hmyzu je doporučeno u vybraných starých třešní provést sesazení na torzo jako alternativu kácení – toto je v projektu zapracováno. Při pracích je třeba zohlednit výskyt hnízd mravenců – navržené technologie v projektu toto respektují.

4. Závěr

V rámci biologického průzkumu byl zjištěn výskyt zvláště chráněného druhu – mravenců rodu *Formica*, zařazeného v kategorii ohrožený. Realizace záměru nebude mít negativní vliv na mravence, stromy s výskytem hnízd budou zachovány, technologie prací hnízda zohlední.

Projekt se dotýká stromů s výskytem saproxylického hmyzu, v některých případech budou stromy s výskytem hmyzu odstraněny. U odstraňovaných stromů se jedná buď o nebezpečné jedince, které nelze sesadit na torzo, případně se jedná o jedince z větší skupiny dalších ponechaných stromů, čímž je ztráta stanoviště pro saproxylický hmyz přijatelná. Realizace záměru nebude mít negativní vliv na biotopy nebo populace planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.